

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na celo leto	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$2.50

Subscription Yearly \$6.00

* Advertisement or Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniti nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne pribrežujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalisce naznamo, da bitre najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-2878

ROOSEVELTOVA REŠILNA DELA

Predsednik Roosevelt javno skuša rešiti, kar je še mogoče rešiti iz razvalin NRA.

Od kongresa ne zahteva nemogočih stvari.

Še pred odločitvijo najvišjega sodišča je bilo znano, da je pripravljal za to obsežne premenbe, katere je hotel pridložiti kongresu.

Nektere take premenbe je mogoče že sedaj opažati. Poglavitna stvar pri tem pa je, da predsednik Roosevelt in njegovi svetovalci ne kažejo prevelikega razburjenja.

Vedo pač, da morajo biti nekatere dolobe stare NRA premenjene, da pridejo v soglasje z razsodbo najvišjega sodišča.

To delo ni posebno lahko, toda potrebno.

Senator Borah je rekel, da more administracija v ustavi, kakoršna je, in kakor jo sledi razlaga najvišjega sodišča, najti dovolj moči, s katero more izvesti mnogo stvari, ki jih namerava in predlaga. Toda tem stvarem je treba samo premeniti njihovo obliko, vendar pa je mogoče mnogo njihovega bistva sprejeti.

Predlogi bodo mogoče imeti iste naslove, samo v važnih zadevah mora biti premenjeno besedilo, če hoče administracija, da jih bo najvišje sodišče potrilo.

Reševalna dela imajo na sebi le malo romantike. Ničake priložnosti ni, da bi predsednik nastopal mogočno in izdajal visoke pozive na narod in razne industrijske in trgovske skupine.

To reševanje mora iti počasi in mora biti mirnega značaja.

Mogoče bo predsednik Roosevelt ali pa kongres pozval velike podjetja, da pomagajo pri tem reševanju in obnovitvi NRA.

Toda že več velikih korporacij se je prostovoljno priglasilo in naznalo, da ne bodo premenile plač in vlovnega časa, če tudi sedanja NRA preneha s 16. junijem.

Priznati se mora, da te organizacije delajo v člunu javnega mnjenja.

Te odločitve sicer še niso končno veljavne, ker se nahajajo še v poskusni dobi, toda v kratkem času bomo videli, kje stojimo.

Sledaj tem organizacijam ne preostaja drugega, kot podpirati predsednika Roosevelta v njegovem prizadavanju, da reši in ohrani od NRA to, kar je imela na sebi dobrega.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnom kurzu.

V JUGOSLAVIJO

Za \$ 2.75	Din. 100
\$ 5.25	Din. 200
\$ 7.30	Din. 300
\$11.75	Din. 500
\$23.50	Din. 1000
\$47.00	Din. 2000

V ITALIJO

Za \$ 9.35	Lir 100
\$18.25	Lir 200
\$44.40	Lir 500
\$88.20	Lir 1000
\$176.	Lir 2000
\$263.	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE
CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Eta izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodie v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIJAH

Za izplačilo \$ 5.	morate poslati	\$ 5.75
\$10.	"	\$10.85
\$15.	"	\$15. ....
\$20.	"	\$21. ....
\$40.	"	\$41.25
\$50.	"	\$51.50

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nejna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Walsenburg, Colo.

Tu vam pošljem ček \$2.25 za naročnino G. N. za Mrs. Mike Kapušin. Vreme imamo deževno; skoro mesec dni pada dež. Večika povodenj je bila v Colorado Springs pred par dnevi, t. j. takih 70 milij od nas. Tudi naši ljudji je dosti tam naseljenih, pa nismo niti še čuli o njih.

Z delom je slabo. Jako se pritožujejo, da ni niti zasluka, toda lepi avtomobili letijo in je eden lepši od drugega.

Farmerji se veselijo letine; sadijo in orjejo, tudi živina je malo k sebi prišla, da so sajkrave kravam podobne; ker bilo je tako suho, da ni bilo še tako, kar pomnijo najstarejši Amerikanec. Največ se pečajo z ovčjero, sadijo pa le fižol in korizo. So naši najboljši odjemalec in nekateri so beli kot mi. Mrs. Mike Kapušin kraljuje v svojih prostorih, v katerih prirejajo seje in ples.

Pozdrav!

M. J. Bayuk.

ZAHVALA.

Namenil sem se, da napišem par vrstic v ta priljubljeni list.

Dolžnost mi je zahvaliti se vsem mojim sorodnikom iz Barbertona, O., kateri so se na moje vabilo udeležili v Girard na party v počast moje petindvajsetletnice moje poroke. To so družine: Joseph Lakšan, John Gabor, Joseph Gabrovšek in sestrična Frances Bartonec in hčerka. Vsa presenečena sva bila jaz in moja žena, ker so bili navzoči vsi moji bližnji sorodniki na ta večer.

Najprisrečnejša hvala vam vsem skupaj za podarjenih 25 srebrnih dolarjev, in za tako krasen šopek evetlic.

Tako se tudi prisrečno zahvaljujem sestrjam moje žene v Little Falls, N. Y., Mr. in Mrs. Anton Urh, Mrs. Beta Godič in bratu Mr. in Mrs. Tom Pečkaj za tako krasna poslana darila.

Tako tudi najlepša hvala Mr. in Mrs. John Petrič iz Warren, O., za tako krasen wedding cake, ki ga je Mrs. Petrič napravila in za podarjenih 25 kvodrov.

Hvala Gospodinjskemu klubu, ki nam je poslal v počast lep šopek evetlic, in vsem mojim bližnjim priateljem, kateri so se prav z veseljem udeležili na ta večer: M. in Mrs. Frank Zalokar, Mr. in Mrs. John Anžiček, Mr. in Mrs. Joseph Turk in hčerka, Mr. in Mrs. Joseph Cekuta, Sr., in Miss Zofia Cekuta, Mr. in Mrs. Joseph Cekuta, Jr., Mr. in Mrs. Jake Krestine, Mr. in Mrs. Matth Kovogšek, Mr. John Jesenikut, kateri je bil naš natakar na ta večer in strežnicam Mary Sajdl in July Strah.

Vsi smo se prav v dobrem razpoloženju zabavali prav do belega dne; z godbo pa je nas kratkočasni naš starci Girard in John Galeti.

Vse priznanje Mr. Lakšanu in vsem drugim, ki so nam nopravili tako ginjen govor na počast 25-letnice in želeč nam se nadaljnjih 25 let do zlate poroke.

Vsem omenjenim najprisrečnejša hvala za tako krasna darila. To moram priznati, da nama bo ostalo v trajnem spominu, dokler bova živelja. Ob priiliki vam hočeva iz dobre volje tudi v vsem povrniti.

Vas pozdravljava vse skušaj!

Anton in Mary Gabrovšek,
27 Gordon St.,
Girard, O.

Iz Slovenije.

Naval ciganov.

Te dni se je vsula v Slovenske gorice velikanska množina ciganov. Seveda povzročajo kmetom veliko nadleglo in še več skrb. Poysod nadlegujejo kmite s prošnjami za seno in oves za svoje konjičke. Ker prihajo ciganji kar trumoma h kmetom s takimi prošnjami, jim seveda kmite ne morejo udrediti. Posledica tega pa je, da si poizkušajo ciganji sami dobiti to, česar niso dosegli s prošnjami: zato kradajo, kar jim pride po droku. Svojo vprežno živino spustijo ciganji kar brez vsega na polja, travnike in detelišča ter tu pasejo. Nekateri kmite morajo vso noč stražiti svoje imetje in polje, da jim ciganji ne delajo preveč škode. Upravne oblasti bi morale na vsak način nastopiti proti tej ciganski nadlogi.

Velik nočni požar.

V nedeljo, 19. maja ob pol 3 zjutraj, ko je bilo prebivalstvo v globokem spanju, se je ne-nadomu zasvitalo nebo nad prijazno vasico Šturmovci, ki leži na desnem bregu Drave med Ptujem in Sv. Vidom. Požar je izbruhnil pri posestniku Jakobu Bezaku. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal; ogenj se je razširil kljub obrambnemu zidu na stanovanjsko poslopje, na katerem je zgorelo ostrešje. Gasilec iz Ptuja in Sv. Vida so prihitali k neverjetno naglieko na kraj požara in z velikim naporem preprečili, da stanovanjska hiša ni zgorela do tal in tudi, da se ogenj ni razširil na sosednjo poslopje. Zgorelo so vsi poljski pridelki, posebno pa velika množina sena, ter vse gospodarsko orodje. Živino so le z muko rešili, pač pa je zgorelo 60 kokoši, 5 svinj, 6 svinj pa je bilo tako hudo opečenih, da so jih morali zaklati. Škoda je precej velika in znača okrog 60,000 Din.

Odkar so se v naši cerkvi eden za drugim začeli ženiti, bi skoro res verjel v pregor, ki pravi, da dva lahko živita enako poceni kakor eden. Do sedaj sem tudi skoro tako mislil; pa sem se preračunal, da bi eden ne smel nič jesti. Zadnje tedne je bilo, kakor da bi nekak močan zakonski veter potegnil med Slovencem. Eno vam jih parov, ki so šli pred poročni oltar: Mr. Louis Žagar je vzel Francko Burgar; Miss Helen Kerčnar je pa pripljala iz Betlehema Franka Luther in sta bila na Osmi zvezani. Mr. Frank Matko iz Orange, N. J., je odpeljal izmed naših deklet vrlo Mary Vojska, ki sta se 2. junija poročila na Osmi. Komaj je pada par odšel iz cerkve, že sta čakala na poroko Mr. John Urek in Miss Janet Dergane. Vrhuneca sem pa še moral iti do dveh nevencev, Miss Mary Archull in Mr. Charles Guardia, orglat in pet na poroko mojega sošolca Mr. Steve Kovač v Bethlehem, Pa. Peše ni konec. To soboto ob 4. popoldne se bo stala na poročila Mr. Joseph Udovich in Miss Mary Klum.

Mr. Valentijn Vavpotič je zadnjo soboto, dne 1. junija, zapustil Ameriko ter se z italijanskim parnikom "Conte Grande" odpeljal v staro dobro. Trdi pa se vedno, da je Španka, opisuje z vso živostjo Madrid, ki ga nikoli ni videla, poje španske pesmi, pleše španske plesne in ogovarja svojo mati s "senjoro". Oče bolnice je spiritist.

— Budimpeštanski "Az Est" poroča pod naslovom "Skrivosten primer spremembe duše" o 16-letnem dekletu, hecerki nekoga zdravnika v Šopronu. Dekle je obiskovalo tu šolo in se posebno odlikovalo v matematiki, nemščini in francosčini. Nekega večera se je zgredila kakor mrtva na tla. Ko se je zbudila, je bila vse iz svojega prejšnjega življenja pozabila in je govorila špansko — tega jezik se prej baje ni učila nikoli. Trdila je, da ji je 16. temveč 40 let in da je španska žena, ki je imela 10 otrok. S svojo družino, ki govoriti nemško, se je mogla sporazuneti še potem, ko so jo v tem stanju naučili nekaj nemških besed. Trdi pa se vedno, da je Španka, opisuje z vso živostjo Madrid, ki ga nikoli ni videla, poje španske pesmi, pleše

KRATKA DNEVNA ZGODBA

V MREŽI LOGIKE

Ladmiла Aleksandrovna je skočila s postelje ob osmih zjutraj.

Svoje jutnje prebujenje označujemo namreč vselej s temi variacijami: Če smo se zbudili zjutraj ob desetih, pravimo:

"Danesh sem se zbudil ob desetih —"

Če šele ob dvanajstih, reka:

"Vstal sem ob dvanajstih."

Če ob devetih, pa:

"Dvignil sem se ob devetih."

Toda če se prebudimo že ob osmih, rekamo gotovo:

"Skočil sem —"

Pa četudi se godi to še toli počasno, če zvezamo, se brez konca raztezamo in godrjamo — to je vseeno, moramo se izražati:

"Poskočil sem ob osmih!"

Tako torej je tudi Ludmiла Aleksandrovna skočila s svoje postelje ob osmih zjutraj.

Sedla je na postelj in začela takoj razmišljati, da nikakor ni skočila s postelje kar tako, brez vzroka, nego da ima danes opraviti veliko množico različnih opravil; kupiti mora potni kovčeg, preskrbi si ležišče v spalnem vagonu, iti k modistki po klobuk, potem po novi korset, in k šivilji, in v lekarno in napraviti mora se dva poseta...

A s čim naj začne?

Tako neumno je, letati brez misli. Zato si je treba se staviti načrt in program potov, sicer ne pridev nikamor. Najprej pojdem torej k modistki...

Ludmiла Aleksandrovna je spustila že noge s postelje, a se naenkrat ustavila.

"K modistki? A zakaj ravno k modistki najprej? Zakaj ne k šivilji? In zakaj ne v lekarno?"

Odgovora na ta vprašanja ni našla v svoji duši. S široko odprtimi očmi je premerila, strop in vse stene, izimši ono, ki jo je imela za hrbitom. Toda niti oni ni našla k svoji veliki nevolji nobenega odgovora.

"Ne, moram se odločiti," je dejala končno. "Lekarna je najbližje, torej je treba začeti z lekarno."

To je vendar jasno?

Toda tedaj ji je s protestom proti lekarni šnila v glavo druga misel, ostra in tehnika:

"To je pamet! Podim snaj

se najprej po mestu, si razmršim lase in končno — izvolute k modistki, poskušat klobuk?

No, to se razume, da je treba najprej k modistki!"

Ali je zdaj v redu?

"Toda na drugi strani spet klobuk prej kakor ob dvanajstih nikakor ne bo gotov, in potratim le čas. Ali bi ne bilo torej najbolje, iti po korset?

Po korset? Prav dobro, — to je po korset, — Toda zakaj neki naprej po korset in ne po potni kovčeg? — No, dobro!

Pojdem tedaj po kovčeg. Hm . . . Toda lekarna? Zakaj je lekarna manje važna kot kovčeg in obratno, zakaj je kovčeg manje važen kot lekarna?

Razumen človek mora misliti solidno, ne pa kar križem kram, kakor se mu zljubi. Lekarna je najbližje — torej treba začeti z lekarno. Seveda, z druge strani vzeto, po korset je najdalje; ali bi ne bilo torej bolje začeti s korsetom in nazaj grede domov oskrbeti vse ostalo? Ali pa začeti z najbližnjim, opraviti vse po vrsti ter se nato vrniti naravnost domov? . . ."

In kaj poseta?

Tu je postal Ludmiла Aleksandrovna tako slabo, da je moralna nemudoma vzeti valerijanskih kapljic. Toda niti kapljice je niso pomirile.

"Kaj se vendar godi z menoj?" se je mučila Ludmiла Aleksandrovna. "Kaj bo z menoj? Logika me je zapustila. Ne, moram se koncentrirati. Začnimo torej zopet od začetka. Glavna stvar je — ne razburjati se in razmišljati logično... Tako torej, začnem s korsetom. Najprej pojdem k šivilji po korset, namreč k modistki. Ampak zakaj k modistki, ko je najbližje v lekarno? Točno, to je vendar začenjati z najbližnjim, ko je mogoče začeti z najoddaljejšim?"

Medtem je dobila migreno in za trenotek je lega, da se odpocije.

In ko se je odpocila, je začela razmišljati iznova.

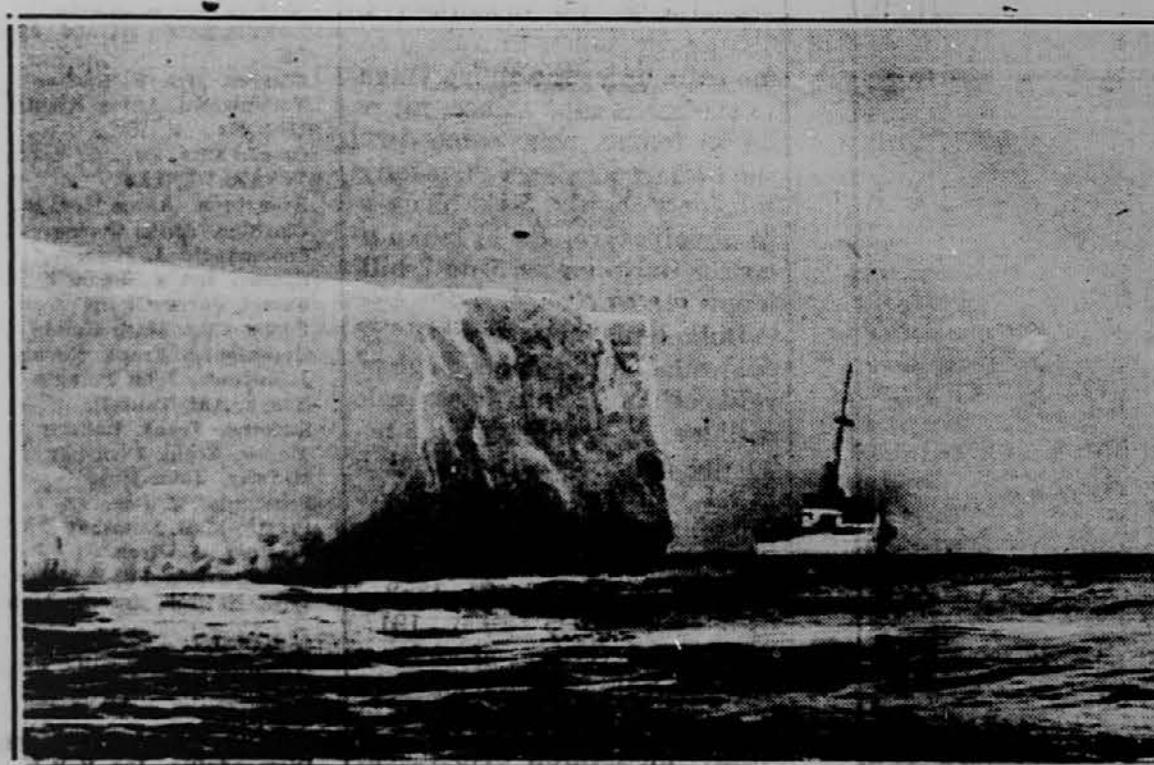
"Recimo, da pojdem v lekarno. Recimo! A zakaj? Zakaj naj grem ravno v lekarno najprej?"

Mrzel pot ji je stopil na čelo. Čutila je, da ne najde izhoda in da pogine.

Preskočila je in stekla k telefonu.

"553 — in 54! Za Boga, gospodična, hitro... 553, 54!"

NEVAREN OBISKOVALEC NA MORJU

Zelo nevarne za parobrodstvo so velike ledene gore, ki se vsako leto spomladi pojavljajo po severnih krajih Altantika.

Ladje obrežne straže stalno isčejo ledene gore in svare pred njimi parnike. Na sliki vidimo take ledene goro in ladjo na straži.

POZOR ROJAKI!

Rojaku, ki ima nekaj prihankov in je ali trgovce ali pek, nudi se lepa briška za maknik posestva v prijaznem Krškem. Nudena je prička, da si ustanovi lepo eksistence. Pomembnej se postoji pod šifro "Krško, Hisa št. 28 v Krškem."

— Opis hiše:

Hiša stoji v prijaznem mestu ob Savi, je zidana, z opcko krita, v doljem stavbenem stanju, enoumestna. — V pritličju se nahaja majstrelska pekarna v kraju, s pečjo, delom prostorom, shrambo za moko, prodažljivo in sobo za pomočnike. Deluje se nahaja v pritličju se kuhanja s stoj za shrušilko, klet in drvarnica.

V I. nadstropju je 6 sob, deloma parketiranih, z veliko kuhanjo, veliko dvodelno jedilno shrambo.

Podstropje je prostorno in se nahaja tam tudi ena soba.

V hiši so tri stranice, to je v pritličju, prvene nadstropje in podstropje.

K hiši spada lep vrt, ki meri 5 a. 61 m², nad vrtom je goščava, ki meri 6 a. 62 m².

Njive, ki so arondirane in merijo 2 ha, 1 a. 92 m², so pol ure oddaljene od hiše, na najlepšem kraju in spadajo k najboljšem ujivaju.

Dobro uro od Krškega ob okrajni cesti je smrekov nasad, star nad 40 let, z mladimi jaseni.

BODOČI DRŽAVLJANI na naročje knjižico —

"How to become a citizen of the United States", Cena .....

BREZPOSEZNOSTI IN PROBLEMI SKRISTVA ZA BREZPOSEZNKE. 181 str., Cena .....

BOJ NALEZLJIVIM BOLEZNIM. Spisal dr. Jos.

Tičar, 155 strani, Cena .....

Opisi važnih kužnih bolezni z navodili za nove bolezni. 8 slikami.

CERNIKOV JEZERO IN OKOLICA. Spisal

M. Kabal, Trda vez, 75 strani, Cena .....

V knjigi je 21 slik in en zemljevid. Zgodovina in prizovedke o naravnem čudu, kakršnih je male na svetu.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš.

236 strani, Cena .....

Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur časnemu. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis o denarju.

DOMAČ ŽIVINOZDRAVNIK. Spisal Franjo Dolinar, s slikami, 278 strani, Cena .....

DOMAČI VRT. Spisal M. Humek, 234 str., Cena .....

Slošno vrtmarstvo; posebno vrtmarstvo; sedanje drevje; kako vrt krasimo; navodila za solne rastline, 102 slike.

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal S. Kneipp, 240 str.

Trda vez, Cena .....

Broš, cena .....

Navodila slovenske župnika, ki je zdravil najrazličnejše bolezni z navadnimi pripomočki. Opis bolezni, 8 slik.

DO ORHIDA DO BITOLJA. 166 strani, Cena .....

Zanimiv potopis s slikami tistih krajev naših domovine, ki so Slovencem le malo znani.

GOVEDOREJA. Spisal R. Leggart, 143 strani, S slikami, Cena .....

GOSPODINJSTVO. Spisala S. M. Purgaj, 8 slikami, 296 strani, Cena .....

Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebin in veliki koristi, ki jo nudijo ženam in dekleton v vseh vprašanjih gospodinjstva.

GOSTILNE V STARÍ LJUBLJANI

51 strani, Cena .....

Podrobni opis starih ljubljanskih gostiln, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolnice.

GRŠKA MITOLOGIJA. 311 strani, Cena .....

Opis božanstev, v katerih so verovali stari Grki.

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani, Cena .....

Pojudni spisi o naravoslovju in zvezdoznavstvu.

IZRANI SPISI ZA MLADINO. Spisal Franjo Levstik, 220 strani, Cena .....

Levstik, 220 strani, Cena broš, ...vez., Cena .....

JUGOSLAVIJA. Spisal Anton Melik, Prvi in drugi del obsegata 321 strani.

Cena: I. Del .... 80 . . . II. Del ....

Zemljevidni pregled; matematni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani...

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV. HRVATOV IN SRBOV. 95 strani, Cena .....

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urbanij). Vez.

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str.

KUBIČNA RAČUNICA. Trda vez, 144 str., Cena .....

Navodila za izračunjanje okroglega, rezamega in tesnega lesa.

LEVSTIKOV IZBRANI SPISI, pozicija, 206 str., Cena .....

LEVSTIKOV IZBRANI SPISI. 332 strani, Cena .....

V teh treh knjigah je zbrano vse književno delo našega velikega kritika, pesnika, pisatelja in jezikoslovenca.

LIBERALIZEM. Spisal V. Hobhouse, 126 str.

Politična študija, ki nazorno prikazuje smerne nekoč tako važne angleške politične stranke.

MISTERIJ DUŠE. Spisal dr. Franc Goestl, — 275 strani, Cena .....

Razprava o blaznosti in posledicah pisanecanja.

MATERIJA IN ENERGIJA. Spisal dr. Laco Čermelj, S slikami, 190 strani, Cena .....

Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Pojedno pisanca razprava o izsledkih moderne znanosti.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevec, S slikami, 168 strani, Cena .....

Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh.

NASVETI ZA HIŠO IN DOM. 410 strani, Cena .....

Ta knjiga nudi nasvete, kako ravnamo v raznih vprašanjih in neprilikah, ki se dnevno pojavljajo v delokrogu gospodarja in gospodinje in je torej vest svetovalec v vsakem domu.

NAROD, KI IZUMIRA. 101 strani, Cena .....

Pojedan opis najsevernejšega naroda na svetu, njegove šege in navade.

NAJVEČJI SPISOVNIK. 150 strani, Cena .....

Knjiga vsebuje veliko zbirko ljubljivih in ženitnih pisem.

NAŠA PRVA KNJIGA. Spisal Pavel Fler, 60 strani, Trda vez, Cena .....

To je nekak slovenski abecednik, sestavljen po uoren ameriških učnih knjig. S slikami.

Primerno za otroke, katere hočete naučiti slovenskega pravopisa.

NOVINKA PRATIKA za leta 1927. 128 str., Cena .....

Zbirka zanimivih spisov, ki so trajnega

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja

Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

24

Tedaj pa zasliši Pavel glasen krik dekleta in za svojim čelom v trenutku razume vse. Mlada dama v diru prijava do njega. Solnčni žarki, ki so predri drevje, zlatijo v njen obraz.

— Rolf! — zakliče, ustavi konja, seže po njegovi roki ter veselo vihti njegovo roko po dijaškem običaju.

— Dija, — pravi Pavel; vedel je za njeno ime. In Dija je vedela za njegovo ime. Njen glas je zvenec in blesteč, kot Dija sama. Toda Pavel je zmelen in Dija to opazi in se ji zdi naravno in se smeje.

— Si kot sanje, — mu pravi. — Pa je resnica, Rolf; v Braziliji si in jaz sem tvoja sestra, tukaj pa pride oče!

Stari gospod skoči iz sedla in Pavel je takoj vedel, da mora tudi sam s konja. Toda to je težko, kajti moral je nogo visoko dvigniti, da je prestol sedlo. In Dija se zopet smeje:

— To ni tako lahko, — mu pravi. — To je teksansko sedlo, toda smo vse presreljeli in se moreš peljati ali pa jahati po evropskem načinu, kakor hočeš.

Tedaj se približa Zaler. Tresič se Pavlov pogled, pogled iz glasno utripajočega srca, objame njegov obraz; odlicen, še vedno lepi, veselo in ljubezniivo smejoči obraz. Zaler razprostre roke. — Moj fanti! — pravi. Pogradi ga za ramo skoro z robato kretnjo ter mu strni v obličeju. Iskajoč svetlobni žarek pride iz njegovih oči in gleda v Pavlove oči. Nato pa ga prisne k sebi.

— Moj dragi Rolf, — pravi z meskim glasom, — veseli me — vseeno me veseli, da te imam zopet.

Polgubi ga na obe lici.

Pavel molči, hotel je govoriti, pa ni mogel Hotel je reči: — Nisem Rolf, sem Pavel Furman ... Toda zdi se mu, kot bi mu zopet pest stiskala grlo. V gneči zmešanih misli se ga poloti občutek, kot bi moral priznati resnico. To je bil mož, ki je v svojem trdem prepričanju svoje pravice pognal njegovega očeta v smrt. Sedaj pa misli, da ima pred seboj sina, katerega ni priznaval za svojega, ki pa je nosil njegovo ime in vendar so najbrže sladki spomin na ljubezensko srečo polnili njegovo dušo. Samo tako je bilo mogoče razlagati prijazni spremem.

Dija stoji pred njim.

— Še vedno je v zadregi, — se smeje. — Rolf, prebudi se. Sedaj si pri nas. Ali ne znaš govoriti?

In tako je. Ako bi sedaj govoril — ako bi sedaj govoril Pavel, — o, gotovo bi ga mogli poznati z zmerjanjem in sramoto. — Ne morem, — je vse stokalo v njem. — Rolf naj govor, drugače je vse izgubljeno. Mogoče pozneje ...

Zaler položi svojo roko okoli njegovega vrata.

— Samo pojdi, — mu pravi, — saj je razumljivo, da si nekoliko iz tira. Mogoče si v meni pričakoval kako staro posast, strašnega starea — in v svoji sestri kako sitno devico. Gotovo se tudi čudiš, da smo ti prišli naproti — toda dal sem napeljati telefon in Xiririco in tako mi je bil natančno naznamen prihod tujega gospoda, ki je hotel na facendo Germania. No, ako je sedaj: ali hočeš voz ali kljuso?

— Prosim, konja, — odgovori Pavel. — Naenkrat ga nime zadrega. Resnost njegovega obrazu se umakne ljubezniemu oproščevanju, stari obraz se pokaže zopet v jasni prijaznosti — zopet se more smejati kot stari gospod in mlada dama. Nato pa nadaljuje naglo govorč:

— Morate mi oprostiti. V resnicu sem bil nekoliko v zadregi ... Inač prav, oče — da, oče malo iz tira ... Dija, saj nisem vedel, kako me boste sprejeli — bili smo si tako tuji — saj se pravzaprav nismo nikdar videli — in sem tako srečen nad vašo dobroto ... Da, vzamem konja, ima saj sedlo, kot se spodi, — čutim vse kosti ... počakajte še, najprej moram plati Herculiju. Hercilio!

— Moja stvar, — pravi Zaler. — Pogaja se s črnorjavim vodnikom, ki je skušal kar največ dobiti, toda takoj umolkne, ko stari gospod odločno zamahne z roko. Medtem pa govor Pavel z Dijo, besede mu kar tečejo z jezika — neprestano govor o svojem potovanju, o utisih, o slabih vožnjih po reki, o vse h stvare, komaj ve, kaj je povedal, čutil je samo nepremagljivo potrebo, govoriti, govoriti ...

Sele, ko zopet sedi v sedlu, se po nervoznem besednjem zakladl, najde v mirnejših mislih. Nič ga več ne sili, da bi vse pojasmil. Ker se zave, da je potrebno zamolčati, se sili v vlogo, ki jo je prezvel. Nepričakovani prisrčni Zalerjev sprejem in Dijina živahnost mu olajšata nevarno igro. To je bil drzen negotov skok v pripravljeni, pa vendar nevarno laž — no, dobro, v potrebno laž, samo da bo komedijo spremeno igral in se bo zopet izvlekel, kadar pride čas.

Pavlovo razpoloženje se izboljuje. Zaler in Dija sta izvajala nanj zapeljiv čar.

Vsi trije skupaj jahajo dalje. Pavel ima pomirjajoč občutek, da jima ugaja. Včasih ga zadene pogled od strani in Pavel ga čuti in enkrat pravi Zaler:

— Od tebe nisem nikdar dobil slike, Rolf. Misil sem, da si bolj temen — kaj vse napravil domišljija ... toda je že četrto stoletja, ko sem te zadnjikrat viden kot majhnega dečka.

Nato pa vpraša po Karolini, po zadnjih letih življenja matere in Pavel je mogel točno odgovarjati in prijazno pripovedovati. Samo ime Furman ni bilo na nobeni strani omenjeno. Tudi o trgovskih zadevah Zaler ne govor, omeni pa, da ga veseli, da si je Rolf izbral praktičen poklic in ga samo še izpravi o osebnih zadevah in v tem se jima pogosto pridruži tudi Dija. Tako je hotela vedeti, ako je bil brat v vojni. Da, seveda in zopet je mogel pod Rolfovovo oblego povedati vse, kar je doživel v ljuti borbi.

Medtem pa je bilo že mogoče z vseh strani čutiti bližino velike farme. Cesta je bila izvrstna in je mogla kljubovati tudi tropičnemu deževju. Vedno se je gozd bolj umikal in Pavel je viden polja, velike črede, delavec in vrsto majhnih, pa snažnih delavskih hiš, čijih kovinaste strehe so se svetile v solnču. Blesti pa tudi reka, svetlo stope delavnice na njenih bregovih, čez travnik beži trop malih konj, za katerimi vihti bič jezdec.

(Dalje prihodnjič.)

JULIJ JE NAJBOLJŠI MESEC ZA POTOVANJE V STARO DOMOVINO

PRIPRAVITE SE ŽE SEDAJ, DA ODPOTUJETE Z NAJ-
NOVEJSIM IN NAJVEČJIM PARNIKOM SVETA

"NORMANDIE"

(79.280 TON — DOLO 1029 ČEVLJEV)

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA

10. JULIJA in 31. JULIJA

Manj kot pet dni do Evrope ... Vse najnovješe varnostne naprave ... Moderne in udobne kabine ... Sovita francoska kuhinja in brezplačno vino poleg jedi.

PRILJUBLJENI EKSPRESNI PARNIK

"ILE DE FRANCE"

ODPLUJE IZ NEW YORKA

20. JULIJA in 10. AVGUSTA

"CHAMPLAIN"

27. JULIJA in 15. AVGUSTA

Za pojasnila in vozne listke se obrnite na:
LEO ZAKRAJSEK General Travel Service, Inc.
302 EAST 72nd STREET

French Line

ANGLEŠKI LORD V JEČI

Visok angleški aristokrat, vojvoda Manchesterški, tajni svetnik angleškega kralja, je bil pred kratkim obsojen na devet mesecev težke ječe. Ko so mu razglasili sodbo, se je lahko priklonil ter se mirno odavšči. V spremstvu je čarjey je stopil v avto. To je bila edina prednost, katera je bil visoki aristokrat deležen. Sicer bi se bil moral peljati v kazniškem vozu. Vrata jetnišnice so se zaprla za njim. V kaznišnici W o r m w o o d Scrubs je vojvodski visokost postal preprosta številka. Njegovo elegantno stivo obliko so spravili v skladisče ter mu vzeli celo perilo z vtičljeno vojvodsko krono. Moral je okopati v leseni kadi, katera se mora okopati vsak kaznjenc, ko pride v jetnišnico.

To formalnost je moral izvršiti, čeprav se je njegova visokost še isto uro okopalna v kopalnici svojega gradu. Potem so ga oblekli v obliko kaznjencev ter mu dali obed, kakršnega so deležni kaznjenci. Kadar drugi kaznjenci, je moral tudi po obedu pomiti svojo lmljeno posodo in leseno žlico. Vse to je obsojeni vojvo da mirno opravil. Tako nato ga je prijet srni krč in sedaj leži v jetniški bolnišnici, potrat na duhu in telesu. Če bo še klaj zapustil to jetnišnico, jo bo zapustil kot živ mrlj. Najbolj ponosno imenangleške kraljevine je izbrisano iz zgodovine Anglike.

Zato se je njen sin Viljem Manchesterški vse žive dñ moral boriti z denarnimi težkočami. Danes je 58 let star in je bil že dvakrat na bobnu. To formalnost je moral izvršiti, čeprav se je njegova visokost še isto uro okopalna v kopalnici svojega gradu. Potem so ga oblekli v obliko kaznjencev ter mu dali obed, kakršnega so deležni kaznjenci. Kadar drugi kaznjenci, je moral tudi po obedu pomiti svojo lmljeno posodo in leseno žlico. Vse to je obsojeni vojvo da mirno opravil. Tako nato ga je prijet srni krč in sedaj leži v jetniški bolnišnici, potrat na duhu in telesu. Če bo še klaj zapustil to jetnišnico, jo bo zapustil kot živ mrlj. Najbolj ponosno imenangleške kraljevine je izbrisano iz zgodovine Anglike.

Zadnjikrat je svetovno časopis o tej rodovini pisalo, ko je mladi lord Montague, sin vojvode Manchesterškega, po pustolovskem življenju hotel stopiti v francosko tujsko ležijo.

Stari vojvoda Manchesterški je bil obsojen zaradi gojiljije. Lani je v veliko lon-

budi za starega kavalirja. Rodovina manchesterških vojvodov je bila dolga stoletja med prvimi na Angleškem. V zadnjih treh redovih pa je zadevni hotel, kjer so mu pa odpovedali, ker že šest mesecev ni plačal najemščine. Vsi pasniki, da bi prišel do demarja, so se mu ponesrečili. Pri vsem tem pa je dostenjeno odklanjal vsaki poskus, da bi na neplenški način prišel do demarja. Prihajale so bogate Američanke, ki so mu ponujale cele kupe dolarjev, če bi jih kot tajni svetnik angleškega kralja peljal v kraljevski palačo. On pa je vse ponudbe ponosno odklonil, če, da se to ne sklapa s častjo njegovega stanu. Zato so, da njegovo dejanje, s katerim si je zasluzil devetmesecno ječo, ni bilo storjeno v jasni razsodnosti. Mož, ki se za take stvari morda še nidičar ni brigal, ni vedel, da je storil nekaj kaznivega. Toda sodišče je bilo trdo in neizpreno. Sedaj leži v jetniški bolnišnici, potrat na duhu in telesu. Če bo še klaj zapustil to jetnišnico, jo bo zapustil kot živ mrlj. Najbolj ponosno imenangleške kraljevine je izbrisano iz zgodovine Anglike.

donško zastavljalne princese: dragoceno zapestnico in deanteen diadem ter za to dobil 650 funtov posojila. Izjavil je, da je ta dragocenost njegova. V resnici pa to ni bila njegova last, ampak je bila zapestnica in diadem del tistega rodovinskega nakita, katerega po materini oporoki sme njegova žena sicer nositi, ne sme ga pa prodati. Rodovinska dragocenost namreč je bila zapuščena angleškemu kraljevskemu zavodu za pokončevanje bolezni — raka. Ker je torej to hotel prodati, je s tem oškodoval zavod in zastavljalne. Angleške postave so stroge. Zaman se si vojvodovi prijatelji prizadevali, da bi zastavljalne vrnili 650 funtov ter tako zadevo poravnali. Morda bi bila stvar zaspala, ko bi bil posredoval angleški dvor, čigar tajni svetnik je vojvoda Manchesterški. Toda angleška kraljica nikdar ne posreduje, da bi kak zločin potračila. Tajnega svetnika angleške postave in tem omadeževal tudi čast dvora, so prepustili njegovi usodi.

Zadnje čase obsojeni lord ni več prebival v svojem gradu, ki ga ni mogel popravljati. Najel si je stanovanje v nekem hotelu, kjer so mu pa odpovedali, ker že šest mesecev ni plačal najemščine. Vsi pasniki, da bi prišel do demarja, so se mu ponesrečili. Pri vsem tem pa je dostenjeno odklanjal vsaki poskus, da bi na neplenški način prišel do demarja. Prihajale so bogate Američanke, ki so mu ponujale cele kupe dolarjev, če bi jih kot tajni svetnik angleškega kralja peljal v kraljevski palačo. On pa je vse ponudbe ponosno odklonil, če, da se to ne sklapa s častjo njegovega stanu. Zato so, da njegovo dejanje, s katerim si je zasluzil devetmesecno ječo, ni bilo storjeno v jasni razsodnosti. Mož, ki se za take stvari morda še nidičar ni brigal, ni vedel, da je storil nekaj kaznivega. Toda sodišče je bilo trdo in neizpreno. Sedaj leži v jetniški bolnišnici, potrat na duhu in telesu. Če bo še klaj zapustil to jetnišnico, jo bo zapustil kot živ mrlj. Najbolj ponosno imenangleške kraljevine je izbrisano iz zgodovine Anglike.

Svetnik je, kakor ve že vsak otrok, ognjena krogla, ki ima na površini okrog 6000 stopinj Celzija, v svoji notranjosti pa menda milijone stopinj. V tem copnškem kotlu vse vre, sumi, razpadna in gori. Od časa do časa zbesnijo iz notranjosti ogromni kosi, nastanejo vrtinci, razpoke in jame in solnčenem telesu, v katere bi lahko udobno stlačili kopico naših zemeljskih obel. Svetnik, ki se nam vidi tako mirno in vedro, postane prizorišče silovitih prevratov, ki jih mi opazujemo kot solnčne pege.

Znamost si še ni na jasnom, da li predstavljajo te grozotne erupe, ki jih opazujejo že 325 let, dogodek, ki rabijo samo zato, da vedno znova vžigajo svetlobno moč svetnika, ali pa so temne pege samo privznameli počasnega ugašanja solnčnega ognja. Saj svetnik je že dovolj star, da bi lahko umrl. Cenijo ga na 5 do 7 milijonov (!) let ...

Dolgoletna opazovanja so pokazala, da so solnčne pege po velikosti in oblikah sicer zelo različne, da pa nastopajo z neko določno redkostjo. Vsakih 11 let je njihova "sezona", ko se pojavijo v posebno velikem številu. Takšne sezone so bile na pr. v letih 1870—71, 1882—83, 1894, 1905—1906, 1917—1928—1929. Seveda si znamost tudi te očitne periodičnosti še ni razložila. Da pa preide z vsemi modernimi pripomočki čim natančneje vsak solnčni peg, si lahko mislimo. Morda nam prinese "jubilejno leto" solnčnih peg 1935 v tem pogledu kakšno presenečenje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

210 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTCVRANJE

AUGUST

2. Europa v Bremen
3. Aquitania v Cherbourg
4. Rex v Genoa
5. Majestic v Cherbourg
6. Bremen v Bremen
7. Manhattan v Havre
8. Champlain v Havre
9. Berengaria v Cherbourg
10. Conte di Savoia v Genoa
11. Normandie v Havre
12. Aquitania v Cherbourg
13. Europa v Bremen
14. Lafayette v Havre
15. Rex v Genoa
16. Champlain v Havre
17. Berengaria v Cherbourg
18. Lafayette
19. Normandie v Havre
20. Aquitania v Cherbourg
21. Europa v Bremen
22. Lafayette v Havre
23. Champlain v Havre
24. Berengaria v Cherbourg
25. Conte di Savoia v Genoa
26. Normandie v Havre
- 27.